

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

INHOUD

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2015 / AANDACHTSPUNTEN 2016 ...	2
0.1 Samenvallende distributie met AARDE 2016 (OVAM)	2
0.2 Pakketten	2
0.3 Transport van monsters	2
0.4 Eventuele problemen m.b.t. monsters	2
0.5 Rapportering	3
1. IDENTIFICATIE EN DOELSTELLING	4
1.1 Opdrachtgever	4
1.2 Opdrachttuitvoerders	4
1.3 Coördinatie (ringtestorganisator)	4
1.4 Doelstelling	5
2. JAARPROGRAMMA 2016	6
2.1 Inhoud	6
2.2 Distributie van de monsters	16
2.3 Analyse	17
2.4 Rapportering	17
2.5 Ruwe data	18
2.6 Verwerking van de ringtestresultaten	18
2.7 Rapportering van de verwerkte gegevens door de ringtestorganisator	19
3. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN	20
BIJLAGE 1	22

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2015 / AANDACHTSPUNTEN 2016

0.1 Samenvallende distributie met AARDE 2016 (OVAM)

In 2016 valt de eerste distributie van het ringtestschema ORKA&BACIL samen met de distributie grondwater voor AARDE 2016 (OVAM). Dit laat toe om bepaalde grondwatermonsters voor beide ringtesten te benutten. Het betreft de volgende parameters: totaal cyanide, fenolen en organochloorpesticiden. De voor deze grondwatermonsters verkregen resultaten zullen in principe als één geheel verwerkt worden, m.a.w. er zullen geen aparte statistische kengetallen en z-scores voor ORKA&BACIL of AARDE berekend worden. Voor de beoordeling op pakketbasis wordt, zoals voorheen, wel enkel rekening gehouden met de parameters van het betreffende pakket.

Let op : **Inschrijven dient voor elke bevoegde overheid te gebeuren.** Voor laboratoria die zowel inschrijven voor de LNE-pakketten (telkens deeldomein GW) W.5.8, W.7.3, W.7.11 als voor het OVAM-pakket G.1 is een gereduceerd tarief voorzien.

0.2 Pakketten

Vinylchloride (pakket W.7.1) dient voortaan kwantitatief bepaald te worden, cfr. de aanpassing in WAC/IV/A/016. M.b.t. pakket W.7.1 werden verder de componenten dichloordifluormethaan, chloormethaan, broommethaan en trichloorfluormethaan geschrapt.

Bij pakket W.7.3 is octylfenol (i.e. 4-tertiair-octylfenol met CAS-nummer 140-66-9) toegevoegd aan de scope, conform de aanpassing van WAC/IV/A/01.

0.3 Transport van monsters

In 2016 zal de wijze waarop de ringtestmonsters getransporteerd worden, steekproefsgewijs gecontroleerd worden. Met eventuele non-conformiteiten die hierbij vastgesteld worden zal rekening gehouden worden bij de verwerking van de ringtest. Bijkomend zullen voor dergelijke non-conformiteiten de nodige corrigerende maatregelen gevraagd worden, bv. via een auditrapport.

0.4 Eventuele problemen m.b.t. monsters

Het afgelopen jaar is meermaals vastgesteld dat eventuele problemen m.b.t. de monsters die vastgesteld werden bij aankomst van de monsters in het laboratorium of bij het in opwerking nemen (bv. glasbreuk, lekkage, abnormaal

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

uitzicht of gedrag van het monster, ...) pas bij de rapportering aan VITO gemeld werden. Deze problemen dienen – zoals ook verder in de infobundel wordt aangegeven – onmiddellijk aan VITO (ringtest@vito.be) gemeld te worden. Gevraagd wordt om aan de mail, die hiervoor naar VITO gestuurd wordt, foto's toe te voegen die de eventuele problemen duidelijk illustreren.

0.5 Rapportering

In het verleden is gebleken dat sommige laboratoria op het rapporteerformulier niet alle gevraagde informatie m.b.t. een analyseresultaat invullen, waardoor bv. de datum waarop de analyse gestart werd of het principe van de toegepaste methode niet meegedeeld wordt. We vragen nogmaals expliciet om hieraan de nodige aandacht te besteden. Indien essentiële informatie ontbreekt zal hiermee rekening gehouden worden bij de verwerking van de ringtest; bij erkende laboratoria kan dit ook leiden tot een extra audit om de toepassing van de gebruikseisen van de erkenning te verifiëren.

T.o.v. 2015 zijn voor een groot aantal parameters/deeldomeinen de vereiste rapporteergrenzen gewijzigd. Bij de verwerking van ORKA&BACIL 2016 zal gebruik gemaakt worden van de bepalingen terzake in de Vlaamse regelgeving, incl. WAC/VI/A/001 Bijlage B, geldend op de dag van de verdeling van de monsters.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

1. IDENTIFICATIE EN DOELSTELLING

1.1 Opdrachtgever

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
Afdeling Milieuvergunningen
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

1.2 Opdrachtuitvoerders

Laboratoria die:

- erkend zijn of wensen te worden als laboratorium in de discipline water volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL);
- op vrijwillige basis wensen deel te nemen.

1.3 Coördinatie (ringtestorganisator)

VITO
Boeretang 200
B-2400 Mol

Verantwoordelijken:

COR (coördinator van het ringtestschema): Rudy Van Cleuvenbergen
TVP (technisch verantwoordelijk voor de proefobjecten): Mai Wevers en Sabine Kreps / Queenie Simons
C&A (contactpersoon en administratief medewerker): Heidi Hensen
MDV (medewerker dataverwerking): Toon De Ceuster

Contactpersoon (planning, inschrijving, instructies, verdeling monsters):

Heidi Hensen
+32 (0)14/335904
ringtest@vito.be

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Met vragen of opmerkingen in verband met de erkenning van laboratoria in de discipline water kan u best contact opnemen met

Rudy Van Cleuvenbergen (VITO)
+32 (0)14/335920
rudy.vancluvenbergen@vito.be

of Griet Schockaert (LNE)
+32 (0)2/5532764

griet.schockaert@lne.vlaanderen.be

1.4 Doelstelling

Een uniforme kwaliteitscontrole uitvoeren van de laboratoria erkend in de discipline water.

Deze ringtesten dienen in eerste instantie beschouwd te worden als een instrument dat de deelnemende laboratoria toelaat de kwaliteit van de uitgevoerde analyses aan te tonen. Hierdoor kunnen eventuele afwijkingen opgespoord worden en kunnen er aldus corrigerende maatregelen getroffen worden. Afwijkingen kunnen onder meer bestaan in het significant minder goed presteren dan de overige erkende laboratoria, het niet voldoen aan bepaalde prestatie-eisen uit de regelgeving,

Van de erkende laboratoria wordt verwacht dat zij de monsters van ringtesten met dezelfde methoden en voorzorgen behandelen als routinemonsters (bijv. geen rapportering van een gemiddelde waarde indien niet gebruikelijk voor routinemonsters, geen strengere criteria voor vrijgave van resultaten van ringtesten, ...). Tijdens audits en/of via het opvragen van ruwe/verwerkte data kan dit steekproefsgewijs geïnterpreteerd worden.

Het signaleren van algemene methodologische problemen bij de erkende laboratoria.

Desgevallend zal het referentielaboratorium de problematiek nader onderzoeken en, eventueel via de werkgroepen met de erkende laboratoria, streven naar het optimaliseren van bestaande en/of het ontwikkelen van nieuwe analysemethoden.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

2. JAARPROGRAMMA 2016

2.1 Inhoud

In opdracht van het Departement LNE organiseert VITO jaarlijks voor een breed gamma aan parameterpakketten een ringtest, waarbij het hele programma gespreid wordt over meerdere distributies. Elk parameterpakket komt slechts in één distributie aan bod, met uitzondering van de microbiologische parameters waarvan de monsters gespreid worden over twee data.

De aangeboden monstertypes zijn reële of synthetische afval-, oppervlakte-, grond- en/of drinkwaters waaraan te bepalen componenten en/of andere stoffen kunnen toegevoegd zijn. Per chemische parameter worden max. 2 verschillende monsters voorzien. Voor de microbiologische parameters worden er op elk van beide data 3 monsters geleverd; met beide reeksen resultaten wordt rekening gehouden voor de beoordeling op pakketbasis.

VITO is als organisator van proficiency testen geaccrediteerd volgens de NBN EN ISO/IEC 17043:2010 norm (BELAC-certificaat nr. 045-PT). Het actuele toepassingsgebied van dit certificaat is beschikbaar via <http://emis.vito.be/ringtesten-het-kader-van-erkenningsaanvragen>. De data-verwerking via Algoritme A wordt enkel onder accreditatie gerapporteerd indien de statistische kengetallen op minimum 10 resultaten zijn gebaseerd.

Uit de volgende tabel kan afgeleid worden welke parameters/monstertypes in 2016 zullen worden aangeboden en in welke distributie, onder voorbehoud van voldoende deelnemers.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
W.3.1	chloride, sulfaat, nitraat, nitriet, totaal orthofosfaat, opgelost fluoride, ammonium	ow [aw,ow]	20/04/2016	217,00	434,00
		dw [gw,dw]	20/04/2016	217,00	434,00
W.3.2	natrium, calcium, kalium, magnesium, totale hardheid	dw [gw,dw]	20/04/2016	134,00	268,00
W.3.3	zuurtegraad, elektrische geleidbaarheid	ow [aw,ow]	20/04/2016	55,00	110,00
		dw [gw,dw]	20/04/2016	55,00	110,00
W.3.6	buffercapaciteit	gw [gw,dw]	20/04/2016	25,00	50,00
W.3.7	totaal anorganisch gebonden fluoride	aw [aw]	20/04/2016	25,00	50,00
W.4.1	kwik, cadmium, lood, arseen, chroom, nikkel, koper, zink, antimoon, seleen, mangaan, ijzer en aluminium	aw [aw,ow]	27/01/2016	310,00	620,00
		dw [gw,dw]	27/01/2016	310,00	620,00
W.4.2.1	zilver	aw [aw]	27/01/2016	25,00	50,00

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
		ow [ow]	27/01/2016	25,00	50,00
W.4.2.2	vanadium	aw [aw]	27/01/2016	25,00	50,00
		ow [ow]	27/01/2016	25,00	50,00
W.4.2.3	barium	aw [aw,ow]	27/01/2016	25,00	50,00
		gw [gw]	27/01/2016	25,00	50,00
W.4.2.4	molybdeen	aw [aw]	27/01/2016	25,00	50,00
		ow [ow]	27/01/2016	25,00	50,00
W.4.2.5	tin	aw [aw]	27/01/2016	25,00	50,00
		ow [ow]	27/01/2016	25,00	50,00
W.4.2.6	titanium	aw [aw]	27/01/2016	25,00	50,00
		ow [ow]	27/01/2016	25,00	50,00

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
W.4.2.7	kobalt	aw [aw]	27/01/2016	25,00	50,00
		ow [ow]	27/01/2016	25,00	50,00
W.4.2.8	boor	aw [aw,ow]	27/01/2016	25,00	50,00
		dw [gw,dw]	27/01/2016	25,00	50,00
W.5.1	BZV, CZV, Kjeldahlstikstof, bezinkbare stoffen, zwevende stoffen, (totaal) fosfor, totaal stikstof	aw [aw]	27/01/2016	386,00	772,00
		ow [ow,gw]	27/01/2016	386,00	772,00
W.5.2	minerale olie met gaschromatografie (met vlamionisatiedetectie)	ow [ow,gw]	27/01/2016	50,00	100,00
W.5.3	perchloorethyleenextraheerbare stoffen, perchloorethyleenextraheerbare apolaire stoffen (infraroodspectrometrische bepaling)	aw [aw]	21/09/2016	105,00	210,00
W.5.4	petroleumetherextraheerbare stoffen (gravimetrische bepaling)	aw [aw]	21/09/2016	105,00	210,00
W.5.5	TOC als verschilmeting (TOC= TC-TIC)	aw [aw,ow,gw]	21/09/2016	50,00	100,00

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
W.5.7	NPOC	aw [aw]	21/09/2016	53,00	106,00
		ow [ow,gw,dw]	21/09/2016	53,00	106,00
W.5.8	totaal cyanide	ow [aw,ow]	27/01/2016	53,00	106,00
		gw [gw,dw]	27/01/2016	53,00**	106,00**
W.5.9	vrij cyanide	aw [aw]	27/01/2016	50,00	100,00
W.5.11	fenolindex	ow [ow,gw]	21/09/2016	53,00	106,00
W.5.12	chrom VI	aw [aw]	27/01/2016	50,00	100,00
W.5.14	methyleenblauwactieve stoffen (MBAS)	aw [aw]	21/09/2016	53,00	106,00
		ow [ow]	21/09/2016	53,00	106,00
W.5.16	oxideerbaarheid	dw * [dw]	21/09/2016	53,00	106,00
W.5.17	ureum	dw * [dw]	21/09/2016	50,00	100,00

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
W.5.18	bromaat	dw [dw]	21/09/2016	50,00	100,00
W.6	extraheerbare organische halogeen-verbindingen (EOX), adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (AOX)	aw [aw]	21/09/2016	205,00	410,00
		ow [ow]	21/09/2016	205,00	410,00
W.7.1	vluchtige organische halogeenverbindingen, monocyclische aromatische koolwaterstoffen	aw [aw]	27/01/2016	122,00	244,00
		ow [ow,gw,dw]	27/01/2016	122,00	244,00
W.7.2	matig vluchtige organische halogeen-verbindingen, uitgezonderd polychloorbifenylen en organochloorpesticiden	aw [aw]	27/01/2016	53,00	106,00
		ow [ow,gw,dw]	27/01/2016	53,00	106,00
W.7.3	fenolen	aw [aw]	27/01/2016	130,00	260,00
		gw [ow,gw]	27/01/2016	130,00**	260,00**
W.7.5	polychloorbifenylen	aw [aw]	20/04/2016	130,00	260,00
		gw [ow,gw]	20/04/2016	130,00	260,00

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
W.7.6	polycyclische aromatische koolwaterstoffen	aw [aw]	27/01/2016	130,00	260,00
		ow [ow,gw,dw]	27/01/2016	130,00	260,00
W.7.11	organochloorpesticiden	aw [aw]	27/01/2016	130,00	260,00
		gw [ow,gw,dw]	27/01/2016	130,00**	260,00**
W.7.12	organofosforpesticiden	aw [aw]	20/04/2016	112,00	224,00
		ow [ow,gw,dw]	20/04/2016	112,00	224,00
W.7.13	triazinetype herbiciden	aw [aw]	20/04/2016	102,00	204,00
		ow [ow,gw,dw]	20/04/2016	102,00	204,00
W.7.14	uronen (fenylurea), carbamaten en anilides	aw [aw]	20/04/2016	130,00	260,00
		ow [ow,gw,dw]	20/04/2016	130,00	260,00
W.7.15	zure herbiciden	aw [aw]	20/04/2016	130,00	260,00

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
		ow [ow,gw,dw]	20/04/2016	130,00	260,00
W.7.17	pesticiden, opgenomen in WAC/IV/A/027 of WAC/IV/A/028, die niet behoren tot de overige pakketten onder W.7	aw [aw]	20/04/2016	130,00	260,00
		ow [ow,gw,dw]	20/04/2016	130,00	260,00
W.8.1	totaal kiemgetal (22°C), totaal kiemgetal (37°C), coliformen, <i>Escherichia coli</i> , enterokokken	dw [ow,gw,dw]	20/04/2016 en 21/09/2016	858,00	1716,00
W.8.2	<i>Salmonella</i>	dw [ow,dw]	20/04/2016 en 21/09/2016	310,00	620,00
W.8.3	<i>Legionella pneumophila</i> en <i>Legionella</i> species	dw [aw,dw]	20/04/2016 en 21/09/2016	410,00	820,00
W.8.4	coagulase positieve stafylokokken	dw [dw]	20/04/2016 en 21/09/2016	310,00	620,00
W.8.5	<i>Clostridium perfringens</i>	dw [gw,dw]	20/04/2016 en 21/09/2016	239,00	478,00

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Pakket (VLAREL)	Parameters	Aangeboden matrices	Distributie-datum	Kostenbijdrage voor erkende laboratoria (EUR, excl. BTW)	Kosten voor overige deelnemers *** (EUR, excl. BTW)
W.8.6	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	dw [dw]	20/04/2016 en 21/09/2016	239,00	478,00

+ vaste kost per labo voor inschrijving LNE/VITO ringtesten water (ORKA & BACIL 2016), onafhankelijk van aantal parameterpakketten				434,00	868,00
+ optioneel: resultaten in de vorm van een tekstbestand (txt-file naast pdf-file)				100,00	200,00

* Zwembadwater.

** Indien een labo zich reeds ingeschreven heeft voor pakket G.1 van AARDE 2016 (OVAM) wordt **50% korting** toegekend op de in de tabel vermelde kostenbijdrage.

*** Bij een eerste deelname voor een pakket / deeldomein, om de erkenning te behalen, is de ringtest gratis.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Bij elk aangeboden monstertype is tussen vierkante haken aangegeven voor welk(e) deeldomein(en) dit als representatief beschouwd wordt, rekening houdend met o.a. de door VITO toegepaste aanmaakprocessen van de ringtestmonsters en met de vereiste analysemethoden. Ingeval voor een bepaalde ringtestparameter een deeldomein (waarin de erkenning kan bekomen worden) niet opgenomen is bij de dit jaar aangeboden monstertypes, dienen laboratoria die erkend zijn of wensen te worden voor dat deeldomein het monstertype te analyseren dat volgens bovenstaande tabel als representatief beschouwd wordt voor het niet aangeboden deeldomein.

VITO behoudt zich het recht voor om in de loop van 2016 kleine wijzigingen aan te brengen aan de aangeboden parameters, monstertypes en/of distributiedata. Dergelijke wijzigingen zullen steeds voorafgaand aan de ringtest meegedeeld worden aan de laboratoria.

Indien zich **minder dan 6** laboratoria aanmelden die erkend zijn of willen worden, zal voor het betreffende parameterpakket/deeldomein geen ringtest georganiseerd worden. Ingeschreven laboratoria worden hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht.

De kostenbijdrage in de kolom 'kostenbijdrage voor erkende laboratoria' in bovenstaande tabel geldt voor alle laboratoria die voor de betreffende analyses erkend zijn en erkend wensen te blijven.

Laboratoria die erkend willen worden in de discipline water of die een uitbreiding van hun huidige erkenning in de discipline water wensen, kunnen in 2016 gratis deelnemen aan de ringtest voor de betreffende pakketten / deeldomeinen, op voorwaarde dat ze nog niet eerder gratis deelgenomen hebben voor de betreffende pakketten / deeldomeinen en dat ze hun intentie tot het behalen van de erkenning voor de betreffende pakketten/ deeldomeinen bevestigen aan VITO uiterlijk op 14 december 2015 (cfr. de e-mail 'Vorbereiding VITO-auditplanning 2016' die op 24/11/2015 verstuurd werd door audit@vito.be).

Laboratoria die vrijwillig deelnemen, bv. in het kader van interne kwaliteitszorg, dienen de volledige kosten te betalen, zoals weergegeven in de kolom 'kosten voor overige deelnemers'. De volledige kosten zijn eveneens van toepassing voor laboratoria die met het oog op het bekomen of uitbreiden van de erkenning in 2015 of eerder reeds gratis deelgenomen hebben voor de betreffende pakketten / deeldomeinen, maar de erkenning nog niet behaald hebben op de datum van distributie van de ringtestmonsters voor 2016.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Bij annulering van de deelname aan één of meerdere pakketten / deeldomeinen op minder dan 10 werkdagen vóór de distributiedatum, blijft het laboratorium de kosten volgens bovenstaande tabel verschuldigd. Bij vroeger annuleren wordt een administratiekost van 100 euro (excl. BTW) gefactureerd voor het geheel van de op dat ogenblik geannuleerde monsters.

2.2 Distributie van de monsters

Ca. een week vóór de distributiedatum zullen de ingeschreven laboratoria via e-mail verwittigd worden dat de belangrijkste richtlijnen i.v.m. de te analyseren monsters, de toegepaste conservering en specifieke aandachtspunten bij het in opwerking nemen (houdbaarheid, ...) kunnen geconsulteerd worden in 'Robin'.

Van elk monster wordt per laboratorium slechts 1 recipiënt voorzien, tenzij anders vermeld is op de overzichtslijst van de aangeboden monsters. Indien een laboratorium meent een grotere hoeveelheid monster nodig te hebben om de analyses conform de instructies uit te voeren, dient het hiertoe een gemotiveerd verzoek bij VITO in te dienen.

De monsters dienen afgehaald te worden op het VITO-domein (Boeretang 200, B-2400 Mol). Bij de ophaling dient de vertegenwoordiger/koerier van het laboratorium de overzichtslijst van de aangeboden monsters na te kijken en te ondertekenen voor ontvangst van de monsters. Laboratoria dienen zelf de nodige voorzorgen te treffen (koelwagen of koelboxen, ...) om de monsters intact te transporteren naar het laboratorium. De koerier dient hiervan op de hoogte gebracht te worden indien het laboratorium de monsters niet zelf komt ophalen. Belangrijk is dat een voldoende aantal koelboxen / voldoende koelcapaciteit wordt voorzien voor de op te halen recipiënten. De microbiologische monsters (tubes) dienen rechtopstaand vervoerd te worden, bijvoorbeeld in een meegebracht tuberek.

Eventuele problemen m.b.t. de monsters die vastgesteld worden bij aankomst van de monsters in het laboratorium of bij het in opwerking nemen (bv. glasbreuk, lekkage, abnormaal uitzicht of gedrag van het monster, ...) dienen onmiddellijk aan VITO (ringtest@vito.be) gemeld te worden. Gevraagd wordt om aan de mail, die hiervoor naar VITO gestuurd wordt, foto's toe te voegen die de eventuele problemen duidelijk illustreren.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

2.3 Analyse

De toe te passen analysemethoden zijn vastgelegd via ministerieel besluit en opgenomen in het Compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water (WAC, <http://www.emis.vito.be/lne-erkenningen-water>). In de LNE/VITO ringtesten ORKA&BACIL 2016 moeten de geactualiseerde WAC-methoden t.o.v. de versie van 16 december 2014 reeds toegepast worden (voorziene datum inwerkingtreding nieuwe WAC is 1 januari 2016). De ontwerpmethoden kunnen op bovenvermelde website reeds geraadpleegd worden. Vrijwillige deelnemers zijn niet verplicht de WAC-methoden toe te passen.

Indien voor een welbepaalde parameter geen methode in het WAC voorhanden is, wordt verwezen naar de methoden en de volgorde zoals ze in artikel 45, §2, van het VLAREL zijn opgesomd.

De te identificeren/kwantificeren componenten bij organische analyses zijn terug te vinden in de betreffende WAC-methoden. Een actueel overzicht van de bij de ringtesten gehanteerde componentenlijsten per parametergroep is opgenomen in bijlage 1.

2.4 Rapportering

De laboratoria dienen hun resultaten te rapporteren via een elektronisch invulformulier, dat ten laatste op de dag van de ophaling ter beschikking wordt gesteld in 'Robin'. Het ingevulde formulier dient binnen de vooropgestelde rapporteertermijn geüpload te worden in deze webapplicatie. Indien na het uploaden geen ontvangstbevestiging volgt vanuit 'Robin' of indien het uploaden in 'Robin' niet lukt, dient het ingevulde bestand binnen de vooropgestelde rapporteertermijn naar ringtest@vito.be gemaïld te worden, met een toelichting van de problemen bij het uploaden.

De te gebruiken eenheden staan op het formulier vermeld; deze kunnen om praktische redenen afwijken van de geldende regelgeving, hoewel dit zoveel mogelijk zal worden vermeden.

Indien een te analyseren component niet of vrijwel niet aanwezig blijkt te zijn in het betreffende monster, dienen de laboratoria de rapporteergrens in te vullen die ze in routine voor dit monstertype/-volume hanteren; in de voorafgaande cel van het rekenblad dient dan een "<"-teken geplaatst te worden. De bij de ringtesten gehanteerde rapporteergrenzen moeten voldoen aan de eisen die desbetreffend in de Vlaamse regelgeving, incl. WAC/VI/A/001 Bijlage B, zijn opgenomen.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Op het rapporteerformulier dient ook **alle** gevraagde informatie m.b.t. een analyseresultaat, zoals bv. de datum waarop de analyse gestart werd (zie WAC/VI/A/004) en het principe van de toegepaste methode, ingevuld te worden. Indien essentiële informatie ontbreekt zal hiermee rekening gehouden worden bij de verwerking van de ringtest; bij erkende laboratoria kan dit ook leiden tot een extra audit om de toepassing van de gebruikseisen van de erkenning te verifiëren.

Per laboratorium wordt slechts één set resultaten verwerkt. In principe dient steeds het eerste resultaat waarvan de kwaliteitsparameters voldoen aan de door het laboratorium gestelde eisen (cfr. het geldende analysevoorschrift) te worden gerapporteerd. Er mogen geen gemiddelde waarden gerapporteerd worden indien dit niet de routinematige werkwijze is voor de desbetreffende parameter.

Voor de ringtesten van 2016 gelden volgende rapporteertermijnen:

Distributie	Distributiedatum	Uiterste datum voor rapportering
D1 (LNE, OVAM)	27/01/2016	10/02/2016
D2 (LNE)	20/04/2016	04/05/2016
D3 (LNE)	21/09/2016	05/10/2016

2.5 Ruwe data

Na overleg met de bevoegde overheid is beslist dat de volledige ruwe data niet langer aan VITO moeten bezorgd worden, maar wel gedurende minimaal 3 jaar in het laboratorium beschikbaar moeten gehouden worden (tenzij in geval van vrijwillige deelname). Na de uiterste datum voor indiening van de resultaten kan conform bijlage 10 van het VLAREL voor bepaalde parameters / deeldomeinen nog wel specifieke informatie opgevraagd worden die de laboratoria dan op korte termijn aan VITO dienen over te maken.

2.6 Verwerking van de ringtestresultaten

De verwerking van de ringtestresultaten zal gebeuren met behulp van z-scores, waarbij de statistische kengetallen gebaseerd zijn op de robuuste statistische methode (algoritme A - ISO 13528). Indien minder dan 5 waarden weerhouden kunnen worden voor berekening van de statistische kengetallen, zal een alternatieve verwerkingsmethode worden toegepast.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Bij het samenstellen van de dataset waarmee de statistische kengetallen berekend worden, wordt rekening gehouden met de erkenningsstatus van de deelnemende laboratoria.

De beoordeling van de resultaten van een laboratorium op parameterbasis zal gebeuren volgens bijlage 10 van VLAREL met eventuele aanvullingen zoals aangekondigd uiterlijk op de distributiedatum van de ringtestmonsters. Hiervoor wordt ook verwezen naar de flowchart VITO-508-DOC-001-N, waarvan u de actuele versie kan terugvinden in de webapplicatie 'Robin' via de knop 'Flowchart dataverwerking' die zich rechtsboven in de 'Homepage' van uw labo account bevindt.

2.7 Rapportering van de verwerkte gegevens door de ringtestorganisator

Er wordt naar gestreefd om uiterlijk 6 werkweken na de einddatum voor rapportering het individuele rapport met een overzicht (in pdf-format) van de eigen meetwaarden en de resultaten van de verwerking in de labo-account (in 'Robin') van elk van de deelnemende laboratoria te plaatsen. De webapplicatie is zodanig beveiligd dat een labo enkel toegang heeft tot zijn eigen individueel rapport.

Indien gewenst kan een labo de resultaten ook in de vorm van een txt-bestand aangeleverd krijgen. Hiervoor dient jaarlijks wel een administratieve kost betaald te worden.

Conform de bepalingen van de ISO 17043 norm kan een deelnemer bezwaar aantekenen tegen de beoordeling op parameterniveau. Het gemotiveerd bezwaar dient uiterlijk 1 week na de verspreiding van het individueel rapport aan de coördinator van het ringtestschema (ringtest@vito.be) overgemaakt te worden en zal dan als klacht behandeld worden.

VITO zal aan de afdeling Milieuvergunningen (Departement LNE) een kopie overmaken van de individuele rapporten van laboratoria die voor één of meerdere pakketten/deeldomeinen in de discipline water erkend zijn of erkend wensen te worden, met vrijgave van de naam van het betreffende laboratorium. Voor het overige worden de door de laboratoria overgemaakte resultaten en informatie confidencieel behandeld.

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

3. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN

Laboratoria die nog geen labo-account in 'Robin' hebben, dienen dit aan VITO te melden (ringtest@vito.be). Zij zullen via e-mail de uitnodiging ontvangen om zich via de webapplicatie 'Robin' te registreren als deelnemer aan de LNE/VITO ringtesten water (ORKA&BACIL 2016). Hierin zijn ook richtlijnen i.v.m. de verdere administratieve afhandeling van de inschrijving (facturatie, ...) opgenomen.

Indien uw laboratorium reeds een labo-account in 'Robin' heeft, werd daarin een tabel opgeladen waarmee de inschrijving van uw laboratorium voor een aantal pakketten reeds vooraf ingevuld is. Het betreft de pakketten/deeldomeinen waarvoor u - in het kader van uw erkenning - verplicht dient deel te nemen aan de ringtest (LNE website, erkende laboratoria versie 30/11/2015). U dient de pakketten/deeldomeinen waarvoor u wenst deel te nemen te verifiëren en te vervolledigen. Indien uw labo niet wenst deel te nemen voor een pakket/deeldomein kan u de inschrijving voor het betreffende pakket/deeldomein manueel verwijderen. U dient er wel rekening mee te houden dat, bij verwijdering van de inschrijving voor een pakket/deeldomein waarvoor uw laboratorium erkend is, de afdeling Milieuvergunningen de procedure voor het schorsen of opheffen van de erkenning voor het betreffende pakket/deeldomein kan starten. Indien u geen erkenning voor een bepaald pakket of deeldomein meer wenst, moet dit gemeld worden aan de afdeling Milieuvergunningen.

Gelieve contact op te nemen met VITO indien u niet automatisch zou ingeschreven zijn voor pakketten/deeldomeinen waarvoor uw laboratorium erkend is.

Wij vragen u ook om de contactgegevens in 'Robin' na te kijken en zonodig te actualiseren, bv. niet meer relevante (omwille van pensionering, uitdiensttreding, ...) contactpersonen te verwijderen en/of nieuwe contactpersonen toe te voegen. In de webapplicatie dient aangeduid te worden voor welke distributies de opgegeven contactpersonen informatie wensen te ontvangen.

De inschrijving en keuze van de pakketten/deeldomeinen dienen **uiterlijk op woensdag 6/01/2016** voltooid te zijn.

Op het ogenblik dat u een bevestigingsmail vanuit 'Robin' ontvangt is de inschrijving van uw laboratorium in orde.

Merk op dat u bij elke aanpassing die u in de webapplicatie doorvoert (bv. aanpassing persoonlijke gegevens en/of labo-gegevens, indiening inschrijving, upload rapporteerbestand, ...) een bevestigingsmail vanuit 'Robin' ontvangt. In

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

bepaalde gevallen kan er een beperkte tijd overheen gaan alvorens u deze mail ontvangt. Indien u geen mail ontvangt dient u dit aan VITO (ringtest@vito.be) te melden. VITO kijkt dan na of de aanpassing effectief is doorgevoerd in de webapplicatie. VITO zal tevens proberen te achterhalen waarom u deze bevestigingsmail niet heeft ontvangen.

Indien u problemen heeft met het gebruik van de webapplicatie, gelieve dan contact op te nemen met VITO:

- Toon De Ceuster (014/335905)
- Heidi Hensen (014/335904)

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

BIJLAGE 1

Opmerking:

Componenten gemerkt met 'o' zullen louter informatief verwerkt worden (bv. wegens niet opgenomen in elk van de toegelaten WAC-methoden, enkel indicatief te bepalen, ...)

Vluchtige organische halogeenvverbindingen, monocyclische aromatische koolwaterstoffen :

vinylchloride
chloorethaan °
1,1-dichlooretheen
dichloormethaan
1,2-dichlooretheen,trans
1,1-dichloorethaan
2,2-dichloorpropaan
1,2-dichlooretheen,cis
broomchloormethaan
chloroform (trichloormethaan)
1,1,1-trichloorethaan
1,1-dichloorpropeen
koolstoftetrachloride (tetrachloormethaan)
1,2-dichloorethaan
trichloorethyleen
1,2-dichloorpropaan
dibroommethaan
broomdichloormethaan
1,3-dichloorpropeen,cis
1,3-dichloorpropeen,trans
1,1,2-trichloorethaan
tetrachlooretheen
1,3-dichloorpropaan
dibroomchloormethaan
1,2-dibroommethaan
Chloorbenzeen (monochloorbenzeen)
1,1,1,2-tetrachloorethaan
bromoform (tribroommethaan)
1,1,2,2-tetrachloorethaan
broombenzeen
1,2,3-trichloorpropaan
2-chloortolueen

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

4-chloortolueen
1,3-dichloorbenzeen
1,4-dichloorbenzeen
1,2-dichloorbenzeen
1,2-dibroom-3-chloorpropan
benzeen
tolueen
ethylbenzeen
m- + p-xyleen
o-xyleen
styreen
isopropylbenzeen
n-propylbenzeen
1,3,5-trimethylbenzeen
tert-butylbenzeen
1,2,4-trimethylbenzeen
sec-butylbenzeen
p-isopropyltolueen
n-butylbenzeen
naftaleen
1,2,3-trimethylbenzeen
methyl-tert.butyl-ether (MTBE)
n-hexaan °
n-heptaan °
n-octaan °
1,3,5-trichloorbenzeen
1,2,4-trichloorbenzeen
1,2,3-trichloorbenzeen
hexachloorbutadien

Matig vluchtige organische halogeenverbindingen, uitgezonderd polychloorbifenylen en organochloorpesticiden :

1,3,5-trichloorbenzeen
1,2,4-trichloorbenzeen
1,2,3-trichloorbenzeen
hexachloorbutadien
hexachloorethaan
(1,2,3,5 + 1,2,4,5)-tetrachloorbenzeen
1,2,3,4-tetrachloorbenzeen
2-chloornaftaleen

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

1-chloornaftaleen
pentachloorbenzeen
hexachloorbenzeen

Fenolen :

fenol
2-methylfenol (o-cresol)
3-methylfenol (m-cresol)
4-methylfenol (p-cresol)
2,3-dimethylfenol ^(a)
2,4-dimethylfenol
2,5-dimethylfenol
2,6-dimethylfenol
3,4-dimethylfenol
3,5-dimethylfenol ^(a)
2-ethylfenol
3-ethylfenol
4-ethylfenol ^(a)
2-isopropylfenol
2,3,5-trimethylfenol
octylfenol (4-tertiair-octylfenol; CAS 140-66-9)
nonylfenol (technisch mengsel; CAS 84852-15-3)
bisfenol A
4-chloor-3-methylfenol
4-chloor-3,5-dimethylfenol (dettol)
2-chloorfenol
3-chloorfenol
4-chloorfenol
2,3-dichloorfenol
2,4-dichloorfenol ^(b)
2,5-dichloorfenol ^(b)
2,6-dichloorfenol
3,4-dichloorfenol
3,5-dichloorfenol ^(b)
2,3,4-trichloorfenol
2,3,5-trichloorfenol
2,3,6-trichloorfenol
2,4,5-trichloorfenol
2,4,6-trichloorfenol
3,4,5-trichloorfenol

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

2,3,4,5-tetrachloorfenol
2,3,4,6-tetrachloorfenol
2,3,5,6-tetrachloorfenol
pentachloorfenol

opm. : wegens co-elutie op de meest gebruikte GC-kolom zullen de 3 met ^{a)} gemerkte dimethyl-/ ethylfenolen als som worden verwerkt en beoordeeld; idem voor de 3 met ^{b)} gemerkte dichloorfenolen

Polychloorbifenylen :

PCB 28
PCB 52
PCB 101
PCB 118
PCB 138
PCB 153
PCB 180

Polycyclische aromatische koolwaterstoffen :

naftaleen
acenaftyleen
acenafteen
fluoreen
fenantreen
anthraceen
fluorantheen
pyreen
benzo(a)anthraceen
chryseen
benzo(b)fluorantheen
benzo(k)fluorantheen
benzo(a)pyreen
indeno(1,2,3,c,d)pyreen
dibenzo(a,h)anthraceen
benzo(g,h,i)peryleen

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

Organochloorpesticiden :

α -hexachloorcyclohexaan (α -HCH)
 β -hexachloorcyclohexaan (β -HCH)
 γ -hexachloorcyclohexaan (γ -HCH, lindaan)
 δ -hexachloorcyclohexaan (δ -HCH)
aldrin
isodrin
dieldrin
endrin
telodrin
heptachloor
 α -heptachloorepoxide (trans-; endo- ; isomer A ; CAS 28044-83-9)
 β -heptachloorepoxide (cis-; exo- ; isomer B ; CAS 1024-57-3)
 α -endosulfan
 β -endosulfan
endosulfansulfaat
cis-chloordaan (α -chloordaan)
trans-chloordaan (γ -chloordaan)
o,p'-DDD
o,p'-DDT
o,p'-DDE
p,p'-DDD
p,p'-DDT
p,p'-DDE
2,3,5,6-tetrachloornitrobenzeen (tecnazene ; TCNB)
pentachloornitrobenzeen (quintozene ; PCNB)
p,p'-methoxychlor

Organofosforpesticiden :

azinfos-ethyl
azinfos-methyl °
bromophos (bromophos-methyl)
bromophos-ethyl
chlorfenvinphos (technisch mengsel E/Z ; CAS 470-90-6)
chlorpyrifos
chlorpyrifos-methyl
diazinon
dichloorvos
dimethoat

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

ethoprosfos
fenitrothion
fenthion
fonofos
malathion
methidathion
mevinfos °
parathion-ethyl
parathion-methyl
pirimiphos-methyl
terbufos °

Triazinetype herbiciden :

atrazine
cyanazine
desethylatrazine
hexazinone
prometryn
propazine
sebutylazine
simazine
terbutryn
terbutylazine

Uronen (fenylurea), carbamaten en anilides :

alachlor
chlorotoluron
diuron
isoproturon
linuron
metobromuron
metazachlor
metolachlor
metoxuron
monolinuron
propachlor
carbendazim
carbetamide °

LNE/VITO ringtesten water ORKA & BACIL 2016

chlorpropham
methabenzthiazuron

Zure herbiciden :

2,4,5-T
2,4-D
2,4-DB
bentazon
dichlorprop
fenoprop
dicamba °
fluroxypyr
MCPA
MCPB
mecoprop (MCP)

Pesticiden, opgenomen in WAC/IV/A/027 of WAC/IV/A/028, die niet behoren tot de overige pakketten onder W.7 :

desisopropylatrazine
chloridazon °
ethofumesate
metamitron °
desethylterbutylazine
BAM (2,6-dichlorobenzamide)
bromacil
propanil
trifluralin °
demeton °
triazophos
coumafos °